

Drugie warsztaty „Biblioteki cyfrowe”
21 – 23 listopad 2005, Poznań

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa - etapy rozwoju

Regina Rohleder
Biblioteka Główna i OINT Politechniki Wrocławskiej

Plan wystąpienia

- ✘ Decyzja o utworzeniu biblioteki wirtualnej
- ✘ Prezentacja modułu „Książki elektroniczne”
- ✘ Uruchomienie BC PWr, na bazie oprogramowania dLibra, na serwerze Biblioteki
- ✘ Formaty plików cyfrowych
- ✘ Pozyskiwanie zbiorów w postaci cyfrowej
- ✘ Relacja między BC a katalogiem bibliotecznym Aleph
- ✘ Hipertekstowe spisy treści w DjVu do nawigacji po książce
- ✘ Kolejna wersja dLibra
- ✘ Zarejestrowanie BC PWr w OAI
- ✘ BC PWr w liczbach
- ✘ Przekształcenie BC PWr w DBC

Pierwsza faza tworzenia Biblioteki Cyfrowej

- ☯ Zakup sprzętu i oprogramowania
- ☯ Testowanie w zakresie digitalizacji i prezentacji on-line
- ☯ Nakłanianie autorów do wyrażania zgody na udostępnianie sieciowe
- ☯ Ustalenie zasad współpracy z Oficyną Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej dostarczającą e-książki
- ☯ Zlecenie skanowania zbiorów własnych firmie zewnętrznej
- ☯ Udział w szkoleniach, konferencjach oraz konsultacje z innymi bibliotekami
- ☯ Prezentacja modułu „Książki elektroniczne”

Serwis „Książki elektroniczne”

♣ Książki ze zbiorów Biblioteki Politechniki Wrocławskiej:

- „Książki wydane w Politechnice Wrocławskiej” - skrypty, podręczniki, monografie;
- „Książki inne wydane przed rokiem 1949” - zbiory z Narodowego Zasobu Bibliotecznego i inne poszukiwane pozycje

♣ Książki dostępne wyłącznie na komputerach Politechniki Wrocławskiej:

- Książki z serwisu **SAFARI** – zakupiony specjalistyczny serwis książek z dziedziny informatyki;
- Wydawnictwa firmy **Knovel** - serwis książek z dziedziny chemii.

♣ Książki ze zbiorów innych bibliotek krajowych:

- Politechniki Gdańskiej - Wirtualna Biblioteka Sieci Semantycznej;
- AGH w Krakowie – projekt elektronicznej archiwizacji skryptów;
- Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych – Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa;
- ....

♣ Książki z serwisów on-line:

- E-książki - dostęp do książek (w tym również płatny) podzielonych na krajowe i zagraniczne – podręczniki, encyklopedie, słowniki i leksykony oraz inne;
- E-biblioteki - krajowe i zagraniczne;
- Zasoby sieciowe – strony z listami adresów internetowych.

Platforma dLibra

- ⊙ Utworzona do budowy bibliotek cyfrowych
- ⊙ Przejrzyste aplikacje: administratora, redaktora i czytelnika
- ⊙ Przeszukiwanie pełnotekstowe
- ⊙ Przyjazny i bogaty mechanizm wyszukiwawczy
- ⊙ Dokumenty indeksowane i opisane w schemacie Dublin Core
- ⊙ Możliwość nadawania uprawnień dostępu czytelnikom/grupom
- ⊙ Dostęp do BC z katalogu bibliotecznego i wyszukiwarki internetowej Google
- ⊙ Biuletyny informujące o nowościach - po założeniu konta
- ⊙ Zapewnienie rozproszonego wyszukiwania w bibliotekach dLibra

Formaty plików cyfrowych:

- ⌚ **TIFF (Tagged Image File Format) – jeden z podstawowych formatów plików graficznych. Pliki zapisane w tym formacie przechowuje się na dyskach optycznych i stanowią one archiwum zasobu cyfrowego.**
- ⌚ **Format DjVu - charakteryzuje się efektywną metodą kompresji polegającą na segmentacji obrazu. Dodatkowo wysoka jakość otrzymanego pliku predestynuje ten format do zastosowań w sieciach rozległych. Nieodpłatne przeglądarki (np. DjVu Browser Plugin) są dostępne dla większości popularnych systemów komputerowych.**
- ⌚ **PDF (Portable Document Format) - dowolne dokumenty elektroniczne można przekonwertować do formatu PDF, przy dokładnym zachowaniu zawartości i układu oryginału. Powstałe w ten sposób wielostronicowe materiały łatwo odczytać po pobraniu bezpłatnego czytnika tekstów Adobe Acrobat Reader.**

Sposoby pozyskiwania książek cyfrowych ze zbioru własnego:

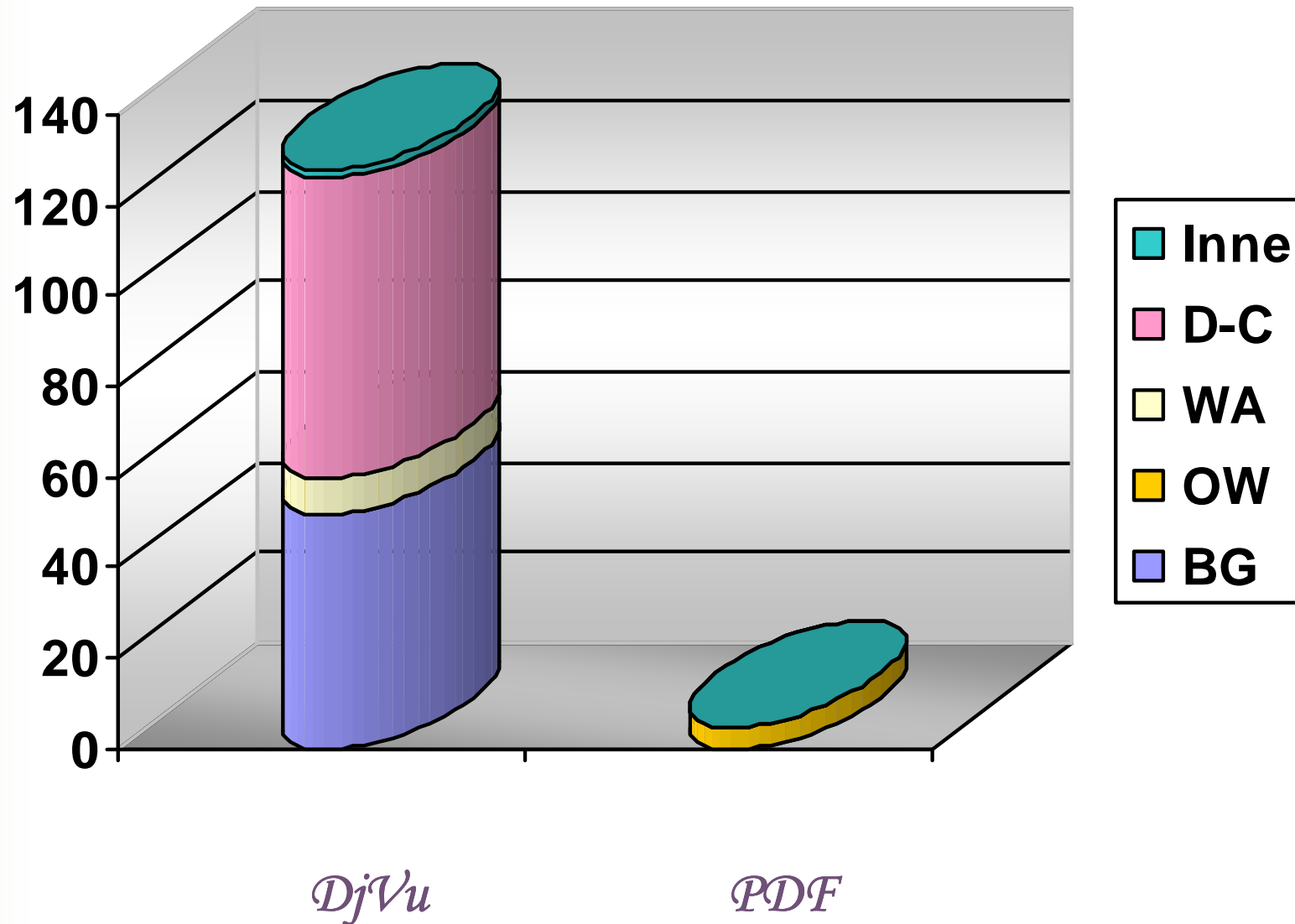
 Digitalizacja zbiorów Biblioteki Głównej (w tym zbiorów z biblioteki Wydziału Architektury i innych bibliotek Uczelni)

 Dostarczanie elektronicznych publikacji przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej

Aby maksymalnie wykorzystać zalety przedstawionych formatów plików przyjęto zasadę, że dokumenty tworzone w formie elektronicznej prezentowane będą w postaci PDF, natomiast skanowane w formie plików DjVu.

Pliki DjVu i PDF dostarczane do Biblioteki Cyfrowej

Politechnika Wroclawska

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

aktualnie oglądających: 35

[STRONA GŁÓWNA](#) | [KATALOG](#) | [WYSTAWY](#) | [LOGOWANIE](#) | [KONTAKT](#) | [POMOC](#) |

Pełny opis

[Lista](#)

Wybierz format

Rekord 4 z 10

E-tekst w

Biblioteka

Biblioteka

Biblioteka

Biblioteka

Biblioteka

Autor

Tytuł

Wydano

Opis fizyczny

Język dokumentu

Uwagi

Biblioteka

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

- 1. Książki wydane w Politechnice Wrocławskiej
- 2. Książki inne wydane przed rokiem 1949

Publikacja

- **Opis bibliograficzny**
- Treść
- Treść w nowym oknie
- Cała publikacja jako ZIP

Opis publikacji Mechanika płynów

Atrybuty według schematu DublinCore wersja 1.1 [RDF](#)

Tytuł:	Mechanika płynów
Autor:	Jeżowiecka-Kabsch, Krystyna ; Szewczyk, Henryk
Temat i słowa kluczowe:	mechanika płynów - podręcznik
Wydawca:	Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej, Wrocław
Data wydania:	2001
Format:	application/pdf
Język:	pol
Prawa:	Oficyna Wydawnicza PWr

Kolekcje, do których przypisana jest publikacja:

- 1. **Książki wydane w Politechnice Wrocławskiej**

Data dodania publikacji:	2005-03-10
Data ostatniej modyfikacji:	2005-03-10
Liczba wyświetleń treści publikacji:	1145
Wszystkie dostępne wydania tej publikacji:	http://dlib.bg.pwr.wroc.pl/publication/424
Miniatura:	

[LEPH P](#)

[teczne](#)

[omoc](#)

[stecz](#)

[rekord](#)

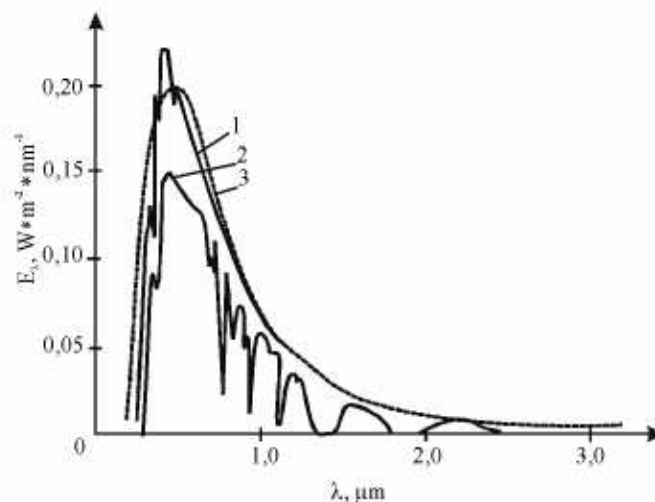

słonecznego: krótko- i długofalowe. Promieniowanie krótkofalowe ma długości fal z przedziału od 0,1 do 4,0 μm , promieniowanie długofalowe – od 4 do 120 μm .

4.4. Promieniowanie słoneczne w atmosferze ziemskiej

Promieniowanie słoneczne przechodząc przez atmosferę oddziałuje z jej składnikami, w wyniku czego zmienia się jego natężenie, widmo, kierunek propagacji. Na rysunku 4.3 porównano widma promieniowania słonecznego poza atmosferą, na poziomie morza oraz ciała doskonale czarnego. Obserwowane zmiany powstają w wyniku zachodzenia trzech procesów:

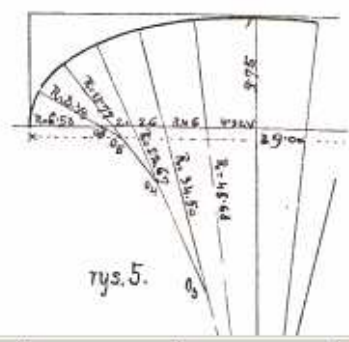
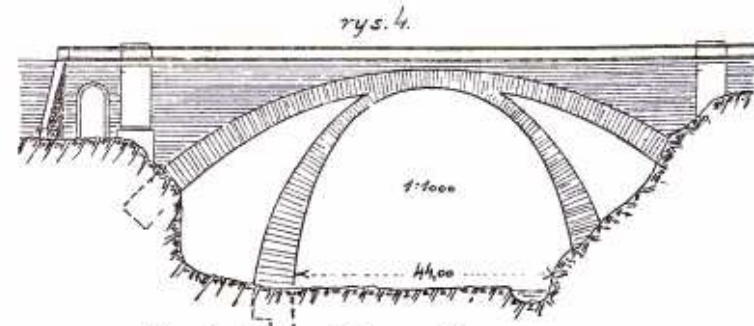
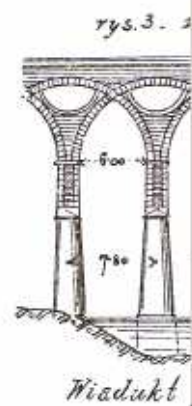
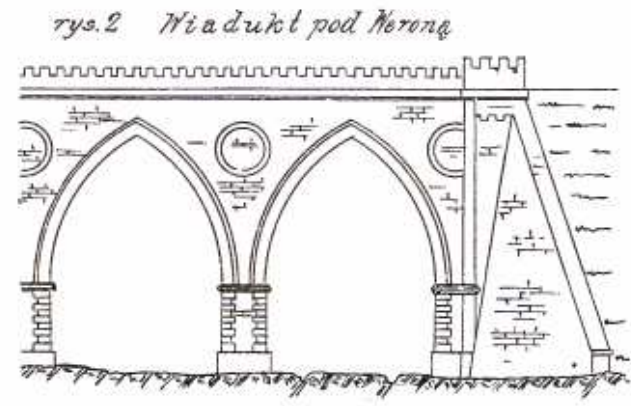
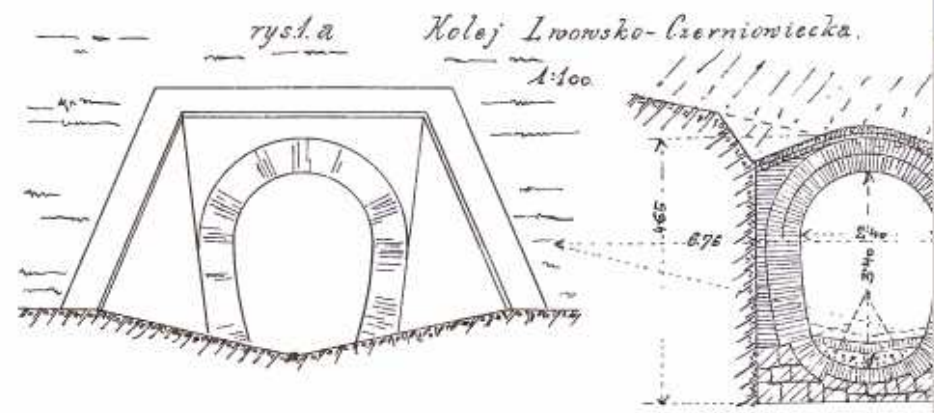
- absorpcji,
- rozpraszania,
- odbicia promieniowania.

Rys. 4.3. Widmo promieniowania ciała doskonale czarnego (1), widma promieniowania słonecznego poza granicami atmosfery (2), na poziomie morza (3)

4.4.1. Absorpcja promieniowania

Wiadukt w dolinie Werezonze.

rys.6 rys.7.

- Display
  - Color
  - Black and White
  - Background
  - Foreground
- Zoom
- Mode
- Rotate
- View
- Navigate
- Save Page As...
- Save Document As...
- Navigation Pane
- Find...
- Copy Text
- Copy Image
- Export to File...
- Print...
- Page Information ...
- Document Information...
- Preferences ...
- About DjVu ...
- Help ...

Kolejna wersja dLibra

- - przeszukiwanie pełnotekstowe
- - konta użytkowników

Zarejestrowanie BC PWr w OAI

Biblioteka Cyfrowa Politechniki Wrocławskiej spełniła standardy organizacji Open Archives Initiative (OAI) i została zarejestrowana na stronie - Open Archives Initiative - Repository Explorer <http://re.cs.uct.ac.za/>, na liście instytucji dostępnych przez protokół OAI-PMH (PMH - Protocol for Metadata Harvesting). Protokół ten przeznaczony jest do wyszukiwania zasobów za pośrednictwem popularnych narzędzi wyszukiwawczych.

BC PWr, utworzona na platformie dLibra, była pierwszą w kraju biblioteką zamieszczoną na stronie Open Archives Initiative - Repository Explorer.

Biblioteka cyfrowa w liczbach

Najczęściej oglądane książki:

1. Podstawy automatyki [1703]
2. Mechanika płynów [1261]
3. Optyka : kurs elementarny. [886]
4. Maszynoznawstwo energetyczne: wprowadzenie do energetyki cieplnej. - Wyd.2 uzup. [797]
5. Laboratorium chemii organicznej [749]
6. Termodynamika: część druga podręcznika internetowego z fizyki dla studentów Politechniki Wrocławskiej [743]
7. Rozległe sieci komputerowe z komutacją pakietów [702]
8. Mechanika płynów: zbiór zadań [680]
9. Maszynoznawstwo energetyczne czyli wprowadzenie do energetyki cieplnej [672]
10. Teoria systemów cieplnych : termodynamika - podstawy. - Wyd. 3 zm. [671]

Najrzadziej oglądane książki:

124. Koch-, Spül-, Wasch- und Bade-Einrichtungen. Entwässerung und Reinigung der Gebäude, Ableitung des Haus-, Dach- und Hofwassers, Aborte und Pissoirs, Entfernung der Fäcalstoffe aus den Gebäuden [25]
125. Stadt- und Rathäuser, Gebäude für Ministerien, Botschaften und Gesandtschaften, Geschäftshäuser für staatliche Provinz- und Kreisbehörden, Geschäftshäuser für sonstige öffentliche und private Verwaltungen, Leichenschauhäuser, Gerichtshäuser, Straf- und Besserungsanstalten [24]
126. Grundriss-Vorbilder von Gebäuden aller Art. Abth.IV. Gebäude für Gesundheitspflege und Heilanstalten. [23]
127. Grundriss-Vorbilder von Gebäuden aller Art. Abth.II - Gasthäusern, Hotels und Restaurants. Abth.III.Schulgebäude [23]
128. Die Technik im zwanzigsten Jahrhundert. BD.2. Die Verarbeitung der Rohstoffe. [22]
129. Türme und Tore von Flandern bis zum Baltikum [20]
130. Lederfabrik F. Haase 1766-1916. Gedenkschrift zum 150jährigen Bestehen der Lederfabrik F. Haase in Rybnik [20]
131. Die Technik im zwanzigsten Jahrhundert. BD.3. Die Gewinnung des technischen Kraftbedarfs und der elektrischen Energie [20]
132. Künstlerateliers. Kunstakademien und Kunstgewerbeschulen. Konzerthäuser und Saalbauten [19]
133. Badania naporu bezkohezyjnych materiałów sypkich w silosach [13]

💣 Listopad 2004 rok	30 e-książek
💣 Rok później	133 e-książki
💣 Liczba stron = plików	33 929
💣 <i>Liczba plików DjVu</i>	32 336
💣 <i>Liczba plików PDF</i>	1 593
💣 Średnio książka liczy	255 stron
💣 Aktywne spisy treści	62 e-książki
💣 W ciągu roku	116 788 odwiedzin
💣 Średnio	ponad 363 odwiedziny na dobę
💣 Maksymalna liczba odwiedzin w ciągu dnia	744

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa – etapy rozwoju

W tabeli porównano wykorzystanie tych samych tytułów książek cyfrowych (w ciągu roku) i tradycyjnych w Czytelni (w ciągu 3 lat)

LP	TYTUŁ [rok wydania]	Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa (liczba wyświetleń publikacji)	Biblioteka Główna PWr (liczba wypożyczeń egz. lektoryjnego do Czytelni)
1.	Podstawy automatyki [1998]	1634	7
2.	Mechanika płynów [2001]	1173	13
3.	Optyka : kurs elementarny [1998]	860	5
4.	Maszynoznawstwo energetyczne : wprowadzenie do energetyki cieplnej. [2003]	743	50
6.	Rozległe sieci komputerowe z komutacją pakietów [1999]	671	12
7.	Maszynoznawstwo energetyczne czyli wprowadzenie do energetyki cieplnej [1994]	636	40
8.	Kody korekcyjne i kryptografia [2000]	635	5
9.	Teoria systemów cieplnych : termodynamika – podstawy [1997]	627	52
10.	Mechanika płynów – zbiór zadań [1993]	627	9
11.	Laboratorium chemii organicznej [1980]	608	4
12.	Cząstki i pola : krótki kurs fizyki ogólnej [1995]	581	10
13.	Wybrane zagadnienia z techniki cieplnej [2003]	527	75
14.	Optyka fizyczna. Cz. 1 Dyfrakcja światła [1995]	521	3
15.	Zaawansowana metoda elementów skończonych w konstrukcjach nośnych [2000]	512	9
16.	Elementy interferometrii [1998]	501	3
18.	Systemy telekomunikacyjne. Cz. 1 Modułacja, systemy wielokrotne, szumy [1978]	475	17
19.	Instrumenty optyczne [2002]	443	11
20.	Sterowanie ruchem w sieciach teleinformatycznych [2002]	424	13
21.	Badania kompatybilności elektromagnetycznej urządzeń elektrycznych i elektronicznych [2001]	411	13

Powołanie

Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej

Efektem spotkania przedstawicieli Wrocławskich Bibliotek i WCSS był wniosek o przekształcenie Biblioteki Cyfrowej PWr w DBC.

Na posiedzeniu, w dniu 26 października 2005 roku, Rada Użytkowników Wrocławskiej Akademickiej Sieci Komputerowej (RU WASK) jednomyślnie poparła inicjatywę powołania Dolnośląskiej Biblioteki Cyfrowej (DBC).

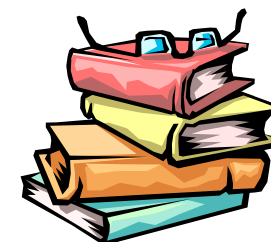
**Wykaz
książek
cyfrowych**

Biblioteka Cyfrowa PWr

Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa

KALENDARIUM:

- * Październik 2002 – decyzja dot. biblioteki wirtualnej**
- * Kwiecień 2004 – prezentacja modułu „książki elektroniczne” z wykazem tytułów (linki do plików PDF)**
- * Sierpień 2004 – rozpoczęcie testowania dLibry**
- * Listopad 2004 – Biblioteka Cyfrowa PWr w oparciu o dLibra**
- * Luty 2005 - relacja między katalogiem bibliotecznym a BC PWr**
- * Marzec 2005 - aktywne spisy treści w DjVu**
- * Kwiecień 2005 – kolejna wersja dLibra**
- * Lipiec 2005 - rejestracja w OAI**
- * Październik 2005 – powołanie DBC**

Dziękuję za uwagę

Kontakt:

regina.rohleder@pwr.wroc.pl

www.bg.pwr.wroc.pl

dlib.bg.pwr.wroc.pl